

GUVERNUL

ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ

privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

În temeiul articolului 107 alin. (1) și (3) din Constituția României și al articolului 1 litera S pct. 2 din Legea nr. 125/2000 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe

Guvernul României adoptă următoarea
o r d o n a n ț ă :

Capitolul I. Principii și definiții

Art. 1. - (1) În România, ca stat de drept, democratic și social, demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane reprezintă valori supreme și sunt garantate.

(2) Principiul egalității între cetățeni, excluderea privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi:

a) dreptul la un tratament egal în fața instanțelor judecătorești și a oricărui alt organ

- jurisdicțional;
- b) dreptul la securitatea persoanei și la obținerea protecției statului împotriva violențelor sau maltratărilor din partea oricărui individ, grup sau instituție;
 - c) drepturile politice, și anume drepturile electorale, dreptul de a participa la viața publică și de a avea acces la funcții publice;
 - d) alte drepturi civile, în special:
 - i) dreptul la libera circulație și la alegerea reședinței;
 - ii) dreptul de a părăsi țara și de a se întoarce în țară;
 - iii) dreptul de a obține cetățenia română;
 - iv) dreptul de a se căsători și de a-și alege partenerul;
 - v) dreptul de proprietate;
 - vi) dreptul de moștenire;
 - vii) dreptul la libertatea de gândire, conștiință și religie;
 - viii) dreptul la libertatea de opinie și de exprimare;
 - ix) dreptul la libertatea de întrunire și de asociere pașnică;
 - e) drepturile economice, sociale și culturale, în special:
 - i) dreptul la muncă, la libera alegere a ocupației, la condiții de muncă echitabile și satisfăcătoare, la protecția împotriva șomajului, la un salariu egal pentru muncă egală, la o remunerație echitabilă și satisfăcătoare;
 - ii) dreptul de a înființa sindicate și de a se afilia unor sindicate;
 - iii) dreptul la locuință;
 - iv) dreptul la sănătate, la îngrijire medicală, la securitate socială și la servicii sociale;
 - v) dreptul la educație și la pregătire profesională;
 - vi) dreptul de a lua parte, în condiții de egalitate, la activități culturale;
 - f) dreptul de acces la toate locurile și serviciile destinate folosinței publice.

(3) Orice persoană juridică sau fizică are obligația să respecte principiile egalității și nediscriminării.

Art. 2. - (1) În prezenta ordonanță, prin "discriminare" se înțelege orice deosebire, excludere, restricție, sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu, care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea

recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

(2) Orice comportament activ sau pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate, față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități, atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.

(3) Dispozițiile sau, după caz, reglementările unei persoane fizice sau juridice, care generează efectele enunțate în alin. (2), antrenează răspunderea contravențională a persoanei fizice sau juridice, dacă nu intră sub incidența legii penale.

(4) Măsurile luate de autoritățile publice sau de persoanele juridice de drept privat în favoarea unei persoane, unui grup de persoane sau a unei comunități, vizând asigurarea dezvoltării lor firești și realizarea efectivă a egalității de șanse a acestora în raport cu celelalte persoane, grupuri de persoane sau comunități, precum și măsurile pozitive ce vizează protecția grupurilor defavorizate, nu constituie discriminare în sensul prezentei ordonanțe.

(5) În înțelesul prezentei ordonanțe eliminarea tuturor formelor de discriminare se realizează prin:

a) instituirea unor acțiuni afirmative, sau a unor măsuri speciale pentru persoanele și grupurile de persoane aparținând minorităților naționale, pentru comunitățile minorităților naționale, respectiv în vederea protecției grupurilor defavorizate, atunci când acestea nu se bucură de egalitatea șanselor;

b) sancționarea comportamentului discriminatoriu prevăzut în dispozițiile alin.

(2) și (3) din prezentul articol.

Art. 3. - Dispozițiile prezentei ordonanțe se aplică tuturor persoanelor fizice sau juridice, publice sau private precum și instituțiilor publice cu atribuții în ceea ce privește:

a) condițiile de încadrare în muncă, criteriile și condițiile de recrutare și selectare, criteriile pentru realizarea promovării, accesul la toate formele și nivelurile de orientare profesională, de formare profesională, și de

- perfecționare profesională;
- b) protecția socială și securitatea socială;
- c) serviciile publice sau alte servicii, accesul la bunuri și facilități;
- d) sistemul educațional;
- e) asigurarea libertății de circulație;
- f) asigurarea liniștei și ordinii publice.

Art. 4. - În înțelesul prezentei ordonanțe, categorie defavorizată este acea categorie de persoane care fie se află pe o poziție de inegalitate în raport cu majoritatea cetățenilor datorită originii sociale ori a unui handicap, fie se confruntă cu un comportament de respingere și marginalizare datorită unor cauze specifice cum ar fi o boală cronică necontagioasă ori infectarea HIV, statutul de refugiat sau azilant.

Capitolul II. Dispoziții speciale

Secțiunea I. Egalitatea în activitate economică și în materie de angajare și profesie

Art. 5. - Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe condiționarea participării la o activitate economică a unei persoane ori a alegerii sau exercitării libere a unei profesii de apartenența acesteia la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, de vârstă sau de apartenența acesteia la o categorie defavorizată.

Art. 6. - Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe discriminarea unei persoane pe motiv că aparține unei rase, naționalități, etnii, religii, categoriei sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, într-un raport de muncă și protecție socială, manifestată în următoarele domenii:

- a) încheierea, suspendarea, modificarea sau încetarea raportului de muncă;
- b) stabilirea și modificarea atribuțiilor de serviciu, locului de muncă sau a

salariului;

c) acordarea drepturilor sociale, altele decât cele ce reprezintă salariul;

d) formarea, perfecționarea, reconversia, și promovarea profesională;

e) aplicarea măsurilor disciplinare;

f) dreptul de aderare la sindicat și accesul la facilitățile acordate de acesta;

g) orice alte condiții de prestare a muncii, potrivit legislației în vigoare.

Art. 7. - (1) Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe refuzul unei persoane fizice sau juridice de a angaja în muncă o persoană pe motiv că aceasta aparține unei rase, naționalități, etniei, religii, categorii sociale sau categorii defavorizate, ori datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia.

(2) Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe condiționarea ocupării unui post, prin anunț sau concurs lansat de angajator sau de reprezentantul acestuia, de apartenența la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau categorie defavorizată, de vârsta, de sexul sau orientarea sexuală, respectiv de convingerile candidaților, cu excepția situației prevăzută la art. 2 alin. 4.

(3) Persoanele fizice și juridice cu atribuții în medierea și repartizarea în muncă vor aplica un tratament egal tuturor celor aflați în căutarea unui loc de muncă, vor asigura tuturor persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă accesul liber și egal la consultarea cererii și ofertei de pe piața muncii, la consultanța cu privire la posibilitățile de ocupare a unui loc de muncă și de obținere a unei calificări, și vor refuza sprijinirea cererilor discriminatorii ale angajatorilor. Angajatorii vor asigura confidențialitatea datelor privitoare la rasa, naționalitatea, etnia, religia, sexul, orientarea sexuală sau altor date cu caracter privat care privesc persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă.

Art. 8. - Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe discriminarea angajaților de către angajatori în raport cu prestațiile sociale pe care le acordă acestora, datorită apartenenței angajaților la o rasă, naționalitate, comunități lingvistice, origine etnică, religie, categorie socială sau categorie defavorizată, ori pe baza vârstei, sexului, orientării sexuale sau convingerilor acestora.

Art. 9. - Prevederile articolelor 5-8 nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului angajatorului de a refuza angajarea unei persoane care nu corespunde cerințelor și standardelor uzuale în domeniul respectiv, atât timp cât refuzul nu constituie un act de

discriminare în sensul prezentei ordonanței.

Secțiunea II. Accesul la serviciile publice administrative și juridice, de sănătate, la alte servicii, bunuri și facilități

Art. 10. - Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe refuzarea asigurării serviciilor publice administrative și juridice, pentru o persoană fizică, un grup de persoane sau o persoană juridică, datorită apartenenței acesteia/acestui ori a persoanelor care administrează persoana juridică, la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau o categorie defavorizată, respectiv datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale.

Art. 11. - Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică - alegerea medicului de familie, asistența medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate -, datorită apartenenței acesteia/acestui la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau o categorie defavorizată, respectiv datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

Art. 12. - Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe refuzul de a vinde sau închiria un teren sau un imobil cu destinație de locuință, de a acorda un credit bancar sau de a încheia orice alt tip de contract cu o persoană sau un grup de persoane datorită apartenenței acesteia/acestui la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau o categorie defavorizată, respectiv datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

Art. 13. - Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de hoteluri, teatre, cinematografe, biblioteci, magazine, restaurante, baruri, discoteci, sau orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată sau publică, ori de companiile de transport în comun - prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace - datorită apartenenței acesteia/acestui la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau o categorie defavorizată, respectiv datorită convingerilor,

vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

Art. 14. - Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe refuzarea acordării pentru o persoană sau pentru un grup de persoane a unor drepturi sau facilități, datorită apartenenței acesteia/acestuia la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau o categorie defavorizată, respectiv datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

Secțiunea III. Accesul la educație

Art. 15. - (1) Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, datorită apartenenței acesteia/acestuia la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau o categorie defavorizată, respectiv datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

(2) Prevederile alineatului precedent se aplică tuturor fazelor sau etapelor din sistemul educațional, inclusiv la admiterea sau înscrierea în unitățile ori instituțiile de învățământ și la evaluarea ori examinarea cunoștințelor.

(3) Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe solicitarea unor declarații doveditoare a apartenenței acelei persoane sau acelu grup la etnia respectivă care să condiționeze accesul unei persoane sau unui grup de persoane la educație în limba maternă. Excepție face situația când în învățământul liceal și universitar candidații concurează pe locuri special acordate pentru o anumită minoritate și se impune dovedirea, printr-un act din partea unei organizații legal constituite a minorității respective, a apartenenței la această minoritate.

(4) Prevederile alin. (1), (2) și (3) nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului unității ori instituției de învățământ de a refuza înscrierea sau admiterea unei persoane ale cărei cunoștințe și/sau rezultate anterioare nu corespund standardelor sau condițiilor de înscriere cerute pentru accesul în instituția respectivă, atât timp cât refuzul nu este determinat de apartenența persoanei în cauză la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau o categorie defavorizată, respectiv

datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia.

(5) Prevederile alin. (1) și (2) nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului unității ori instituției de învățământ pentru pregătirea personalului de cult, de a refuza înscrierea unei persoane al cărei statut confesional nu corespunde condițiilor stabilite pentru accesul în instituția respectivă.

(6) Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe orice îngrădire pe criterii de apartenență la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau o categorie defavorizată în procesul de înființare și de acreditare a instituțiilor de învățământ înființate în cadrul legislativ în vigoare.

Secțiunea IV. Libertatea de circulație, dreptul la libera alegere a domiciliului și accesul în locurile publice

Art. 16. - (1) Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe orice acțiuni constând în amenințări, constrângeri, folosirea forței sau orice alte mijloace de asimilare, strămutare sau colonizare de persoane, în scopul modificării compoziției etnice, rasiale sau sociale, a unei zone a țării sau a unei localități.

(2) Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe orice comportament constând în determinarea părăsirii domiciliului, în deportare sau în îngreunarea condițiilor de viață și de trai cu scopul de a se ajunge la renunțarea la domiciliul tradițional al unei persoane sau al unui grup de persoane aparținând unei rase, naționalități, etniei sau religii, respectiv al unei comunități, fără acordul acestora. Constituie o încălcare a prevederilor prezentei ordonanțe atât obligarea unui grup de persoane aparținând unei minorități naționale de a părăsi localitatea, aria sau zonele în care locuiește, cât și obligarea unui grup de persoane aparținând majorității de a se stabili în localități, arii sau zone locuite de o populație aparținând minorităților naționale.

Art. 17. - (1) Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe orice comportament care are ca scop mutarea sau alungarea unei persoane sau unui grup de persoane dintr-un cartier sau un imobil datorită apartenenței acesteia/acestuia la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau o categorie defavorizată, respectiv

datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

(2) Prevederea de la alineatul precedent nu poate fi interpretată în sensul restrângerii dreptului autorităților de punere în aplicare a planurilor de sistematizare și amenajare a teritoriului, atât timp cât mutarea se face în condițiile legii, iar măsura luată nu este determinată de apartenența persoanei sau grupului de persoane în cauză la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau o categorie defavorizată, respectiv datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia/acestora.

Art. 18. - Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe interzicerea accesului unei persoane sau unui grup de persoane în locurile publice, datorită apartenenței acesteia/acestuia la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau oricare altă categorie defavorizată, respectiv datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

Secțiunea V. Dreptul la demnitatea personală

Art. 19. - Constituie contravenție conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acesteia/acestuia la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau categorie defavorizată, ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia/acesteia.

Capitolul III. Sancțiuni

Art. 20. - (1) Contravențiile prevăzute la art. 5 - 8, 10 – 14, 15 alin. (1), (2), (3), (6), 16, 17 alin. (1), 18 și 19 din prezenta ordonanță se sancționează cu amendă între 500.000 și 10.000.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă între 1.000.000 și 20.000.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.

(2) Sancțiunile se aplică și persoanelor juridice.

(3) Constatarea și sancționarea contravențiilor prevăzute la Capitolul II din prezenta ordonanță se fac de către membrii Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării. Dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare, se aplică în mod corespunzător.

(4) Actualizarea cuantumului amenzilor prevăzute în prezenta ordonanță se va face în conformitate cu prevederile articolului 7¹ din Legea nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 21. - (1) În toate cazurile de discriminare prevăzute în prezenta ordonanță, persoanele discriminate au dreptul să pretindă despăgubiri, proporțional cu prejudiciul suferit, precum și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, potrivit dreptului comun.

(2) Cererea de despăgubire este scutită de taxă judiciară de timbru.

(3) La cerere, instanța poate dispune retragerea, de către autoritățile emitente, a autorizației de funcționare a persoanelor juridice care, printr-o acțiune discriminatorie, cauzează un prejudiciu semnificativ sau care, deși cauzează un prejudiciu redus, încalcă în mod repetat prevederile prezentei ordonanțe.

Art. 22. - (1) Organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului au calitate procesuală activă în cazul în care discriminarea se manifestă în domeniul lor de activitate și aduce atingere unei comunități sau unui grup de persoane.

(2) Organizațiile de la alineatul precedent au calitate procesuală activă și în cazul în care discriminarea aduce atingere unei persoane fizice, dacă aceasta din urmă mandatează organizația în acest sens.

Capitolul IV. Dispoziții finale

Art. 23. - (1) În termen de 60 de zile de la data publicării prezentei ordonanțe în Monitorul Oficial al României, se constituie Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului.

(2) Structura organizatorică și celelalte atribuții ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării vor fi reglementate prin Hotărâre de Guvern.

Art. 24. - Prezenta ordonanță intră în vigoare în termen de 60 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României.

PRIM – MINISTRU

Mugur Constantin Isărescu
MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

București, 31 august 2000
Nr. 134